

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

IN ROBERTI|| BELLARMINI SOCIETA-||TIS IESV, PRIMVM TOMVM||
CONTROVERSIARVM,|| Duplex Index:|| - ALTER DIFFICILIORVM LOCO-||RVM
SACRAE SCRIPTVRAE|| paßim expicatorum:|| ALTER VERO
PRAECIPVARVM|| rerum, quæ in omnibus illis Primi Tomi controversiis
continentur

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

E.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53916](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-53916)

E.

- Ebionis heres̄ de Christo.* 2.146
Ecclesia. Ecclesia nomen. 4.187. *Definitio, & quos comprehen-*
dat. 4.189
Vtrum Catechumeni sint in Ecclesia. 4.194
Hæretici & Apostata non sunt in Ecclesia. 4.196
Neque Schismatici. 4.200. *neque excommunicati.* 4.205
Prædestinati & reprobri ad Ecclesiam pertinent. 4.208
Non perfecti etiam. 4.217. *item magni peccatores.* 4.219.
Item, infideles occulti. 4.232
De Ecclesia Visibilitate. 4.245. *Est Visibilis.* 4.247. *Ecclesia vi-*
sibilis non potest deficere. 4.250
Ecclesia non potest errare. 4.255
Non esse eas notas Vera Ecclesia, quas hæretici statuunt. 4.
 275
Veræ notæ Ecclesia quæ sint. 4.283
Nota Vera Ecclesia. I. *Ipsum Catholica Ecclesia & Christianorum nomen.* 4.285. II. *Antiquitas.* 4.287. III. *Duratio diuturna, nec & in qua interrupta.* 4.294. IV. *Amplitudo.* 298. V. *Succes̄io Episcoporum in Romana Ecclesia ab Apostolis deducta & q̄ ad nos.* 301. VI. *Conspiratione in doctrina cum Ecclesia antiqua.* 310. VII. *Vnius membrorum inter se, & cum capite.* 4.325. VIII. *Sanctitas doctrinae.* 332. IX. *Efficacia doctrinae.* 336. X. *Sanctitas sicut & auctorum sive primorum Patrum nostra religionis.* 340. XI. *Gloria miraculorum.* 344. XII. *Lumen Propheticum.* 357. XIII. *Confessio aduersariorum.* 360. XIV. *Infelix exitus, seu finis eorum qui Ecclesiam oppugnant.* 362. XV. *Felicitas temporalis diuinitus sis collata, qui Ecclesiam defenderunt.* 4.364
Ecclesia duobus modis indicat de Scripturis. 1.245
Contra id quod & in iuersa Ecclesia facit, disputare in solen-
tissima insanía est. 1.176.225. & 291. 4.258.6.54
Ecclesia Catholica in star magna adificij. 2.15. *Vide etiam 2.*
 69. *dicitur columba.* 3.108
Dicitur Catholica & in iuersalis. 3.185
Est & in radice & capite, licet in propagatione multipli-
cetur. 3.238.239.240. & 593
Est

- Est corpus quoddam & iuum. 4.193. Vide 4.225*
- Ecclesia est & non plures. 4.202.221.231.241. Et 325*
- Ecclesia comparatur exercitui ordinato, corpori humano,*
Mulier speciosa, Regno, Ovili, Domui, & Nauis seu Ar-
cæ Noë. 3.66. 4.169
- Alia comparationes Ecclesia. 4.208.212.222.248. Et 295. as-*
similatur pani. 4.224. Item corpori humano. 4.236.
Item soli. 4.238
- Ecclesia fundata est super petram. 3. à pag. 82. Et seq.*
- Primum fundamentum huius Ecclesia est Christus, secun-*
dum Pontifex. 3.16.43.62.75.76.87. Et 454
- Immò Et testificatio Ecclesia est secundum fundamentum*
nostre fidei. 1.245
- Ad Ecclesiam constituendam tria requiruntur. 4.226*
- Ecclesia inchoata ab hominibus pauperibus, & vilibus. §.*
448.4.337
- Ecclesia ex latere Christi. 5.134*
- Ecclesia Christiana propriè cœpit in die Pentecostes. 7.359.*
- Et 346. Antiquitas ipsius. 4.287. Duratio. 294. Vide de*
notis Ecclesia supra.
- Ecclesia maximam partem orbis occupauit. 4.299*
- Persecutionibus creuit. 4.295. Vide de persecutionibus Ec-*
clesia. 4.282. Et 295. Et infra v. Persecutio. Sustentare
- Ecclesiam propriè Martyribus conuenit. 7.107. Semper*
creuit, & crescere debet. 3.71
- Ecclesia an errare posse. 3.471. Et seq. Item 523. 4.108.255.*
Et seq.
- Ecclesia Romana particularis non potest errare in fide.*
- 3.485. Et an possit separari Petri Cathedra ab Urbe*
Roma. 3.486
- Ecclesia Romana est mater omnium Ecclesiarum. 3.144. atq;*
huic adhaerere fuit signum Catholicorum hominum. 3.379
- In hac Ecclesia Romana semper Viguit Apostolica Cathedra*
Principatus. 3.408.4.310
- Ecclesia debet habere & unum caput. 3.43.62.75.76. Et 87.4.167.*
- Ecclesia nomine aliquando intelligitur Episcopus. 4.181*
- Non potest esse sine Pastoribus & Episcopis. 4.302*
- Hoc argumento de successione Episcoporum tanquam indissolu-*
bile probatur apud hereticos non esse Ecclesiam. 5.28.4.305
- An

- An aliquando gubernabatur à Presbyteris.* 5.76
Ecclesia Pastores omnes an possint errare. 4.271
Ecclesia iudicat de sensu sacra Scripturae. 1.214. Et seq. item
     223.4.278
Item de ceteris causis, controuersiis Et dubiis, Et provarie-
tate seculorum enumerantur heres ab Ecclesia adam-
natae. 1.225.3.54
Quomodo dicatur tota pulchra, gloria, sine macula Et
     ruga. 4.218. Et 228
Dicitur sancta, Et quare. 4.226. est regnum Christi. 4.
     169
Ecclesia Uniuersa representatur Concilio generali. 4.108
Ecclesia Uniuersalis simul congregata caput Et Pastor est
     summus Pontifex. 4.167
Ecclesia significatur per vestem Christi inconsitilem. 4.200
Ecclesia spiritualis, Et quomodo. 4.260. Et 261
Ecclesia interdum obscurata tantum est. 4.269
Particularis Ecclesia erat populus Iudeorum. 4.265
Ecclesia est simpliciter prior Et notior quam Scriptura. 4.
     281
Ecclesia Testamenti Veteris, figura Ecclesia Testamenti no-
     ui. 3.64.5.134
Ecclesia sancta breuissimo tempore totum mundum traxit
     per homines contemptibiles. 4.337
Christi sponsa est Et Virgo, Et filios parit. 5.134
Ecclesia Testamenti Veteris non repudiatur sed renouatur.
     5.134
Ecclesia legere solet totum aliquem locum Scriptura pro-
     ppter Unam aut alteram sententiam, qua ad aliquid
     propositum faciat. 6.114
An petat in orationibus gloriam Sanctorum. 6.149
Bona Domini, Ecclesia. 7.107
Ecclesia regimen non est praeципue penes populum. 3.44. non pe-
     nes principes seculares. 3.50. non potissimum penes prin-
     cipes Ecclesiasticos. 3.57. sed praecipue penes summum to-
     tius Ecclesia praesidem Et sacerdotem. 3.62
Ecclesiam regere absoluta potestate, cuius sit. 2.139
Ecclesia Christi an copueniat Monarchica gubernatio. 3.43.
     Vide etiam 2.12. Et 213
     Eccle-

Ecclesia & caussam ad iudicem secularem deferentes, puniuntur.	3.54
Ecclesiastica potestas non solum data Petro, sed etiam certis Apostolis, &c quomodo.	3.74.77. &c 92
An sit summa potestas Ecclesiastica in Ecclesia.	4.169
Ecclesia ex se nullam habet auctoritatem.	3.170
Ecclesia cum Papa quam auctoritatem habeat.	4.182
In Ecclesia est auctoritas ferendi leges, &c apud quem. 3.556. &c seq.	
Ecclesia auctoritate nititur fides nostra quoad nos.	4.256
Ecclesia forma est fides externa.	4.240
In Ecclesia dissensiones esse possunt.	4.227
In Ecclesia aliquid videtur, &c aliquid creditur.	4.262
Extra Ecclesiam nemo saluatur.	4.195
Qui extra Ecclesiam sunt nullam habent auctoritatem aut jurisdictionem in Ecclesiam.	4.233
In Ecclesia diversi gradus &c ordines.	5.7. &c 18
In Ecclesia militante tres hierarchiae.	5.56
Communio Ecclesiae triumphantis cum militante.	7.105
Ecclesia miracula in singulis at atibus.	4.350. &c 255
Ecclesia defensores.	4.364
Ecclesia oratio pro defunctis.	6.53. &c seq. 56.90. &c 115
Ecclesia figura fuerunt tabernaculum & templum.	7.319
Solis iustis Ecclesiam constare error est.	4.318
Prater Iudeos multi alij ad Ecclesiam pertinebant.	1.259
Ecclesia vera doctrina unde petatur.	1.232
Ecclesia verbum est aliquo modo verbum Dei.	1.245
In sola Ecclesia reposita scientia rerum diuinarum.	1.290
Ecclesia publicum officium & sacrificium cessabit in persecuzione Antichristi.	3.362
Ecclesia Angelorum caput Michael.	3.63
Ecclesia Christianorum quare non vocentur tempла. 3.392. &c 7.286. Vide v. templum	
Ecclesia nomen unde.	7.290
Eleemosyna an magis danda templis quam pauperibus.	7.322
Eleemosyna profundit defunctis.	3.423. 6.57
Quod genus operum.	3.446
Debent fieri libere, id est, non coacte.	5.328
	Danda

- Danda magis indigenti. 5. 440. Iusto potius quam iniusto
6. 147
- Illis iuvantur anima Purgatori. 6. 133. ♂ 146
- Error eorum qui existimarent omnes illos esse saluandos
per ignem Purgatori, qui eleemosynas fecissent. 6. 97
- Eloquentia. 5. 452
- Emmanuel Imperator Gracorum. 3. 260
- Epiphania festus dies. 7. 380
- Episcopus. Episcopus irreprehensibilis ♂ sine crimine debet
esse. 5. 131
- Episcopus esse non potest qui in episcopatu filios gignat. 5. 121.
pæna incontinentis Episcopi ibidem. Vide 5. 368. Vide ex-
plicationem eius loci, Episcopum unius & xoris virum.
5. 102. 105. 124. 130. 135. ♂ 136. ♂ seq. ♂ qua de causa
debet esse Monogamus. 5. 131. ♂ 380
- An olim potuerint Episcopi alere uxores quas habebant an-
tequam sacris iniciarentur. 5. 116. Vide Verbo. Sacerdo-
tis cælibatus.
- Episcopus malus quomodo verum caput sua Ecclesia. 4. 225.
243. 5. 32. ♂ 368. Quilibet Episcopus personam gerit sua
Ecclesia. 4. 71. ♂ 108
- Vt aliquis Episcopus dicatur ab Apostolis legitime descende-
re, ♂ esse legitimus Episcopus duo requiruntur. 4. 304
- Episcopus Verus qui habeatur in Ecclesia. 4. 303
- Episcopus nomine Ecclesia aliquando intelligitur. 4. 181
- Episcopus ordinatus à Christo, fuit solus Petrus. 3. 143. ♂
Petrus fuit Episcopus Romanus. 3. 190
- Episcopus potest cogere populum ad temporalia danda. 5.
433
- Nullus Episcopus ostendi potest, qui sit à populo depositus:
3. 47. neque quod sit à populo ordinatus, sed tantum de-
signatus. 3. 49
- Episcopi nomen quid significet etiam apud M.T. 3. 146. ♂ 462.
Vbi de eius officio.
- Episcopi Romani quindecim nomina. 3. 318
- Episcopi maximus labor in regendis subditis. 4. 222
- Episcopi ♂ Presbyteri iurisdictio an de iure diuino distin-
guatur. 5. 73. ♂ 76. Nomen utrorumque commune olim
erat. 4. 305. 5. 25. 71. ♂ 79
- Episco-

<i>Episcopi primi post Apostolos, ab ipsis Apostolis constituti sunt.</i>	3.47
<i>Episcopi dicuntur filij Apostolorum.</i>	3.51
<i>Episcopi succedunt Apostolis.</i>	3.145.596.4303.5.68
<i>A Papa iurisdictionem accipiunt.</i>	3.592
<i>Et cur non cessa eorum iurisdictio mortuo Pontifice, à quo illam habuerunt.</i>	3.597
<i>Debent appellare ad summum Pontificem tantum.</i>	3.279
<i>Episcopi omnes aequales in dignitate ordinis.</i>	3.300
<i>In suis diæcessibus habent auctoritatem ferendi leges.</i>	3.556
<i>Vocantur fratres Pontificis.</i>	3.598
<i>Quanto maiores sint Rege.</i>	1.238.3.51
<i>Ab Ecclesia Romana habent consecrationem & dignitatem.</i>	3.144
<i>Episcopi veniam petentes à Romanis Pontificibus. 3.235. atque ab illis confirmatis depositi, & restituti.</i>	3.260
<i>Habendi & Pastores, Prepositi, Doctores & Patres.</i>	4.109
<i>An possint habere dominium etiam temporale. Vide quæ dicuntur.</i>	3.634
<i>Omnes & soli in Conciliis habent ius suffragij decisio[n]e, ordinariè.</i>	4.66. & seq.
<i>Aliqui rudes Episcopi fuerunt in Concilio Nicano primo.</i>	4.79
<i>Atribus Episcopis ordinari debent.</i>	4.304.5.25
<i>Quomodo cum Clericis & Laicis se gerere debeant.</i>	5. 21.
<i>& 22.</i>	
<i>Soli, aliquem ordinare possunt.</i>	5.25.66.72. & 68
<i>Eliguntur, non nascentur per successionem.</i>	5.34
<i>Ministri Ecclesie regendo.</i>	5.42
<i>Quinque modis eligi consueuerunt.</i>	5.50
<i>De electione Episcoporum, Vide licet Regibus concessa à Pontificibus. 5.46. Quod non pertinet iure divino ad clericum. 5.48. Quod ordinariè assumebantur ex Presbyteris & Diaconis.</i>	5.56
<i>Episcopi & Presbyteri quomodo distinguantur. Vbi de maiestate & auctoritate Episcoporum. 5. apag. 65. & seq. & 79. 3.52</i>	
<i>Episcopi vero tempore Apostolorum, dicebantur Apostoli.</i>	5.71. & 79

Episcopi

- Episcopi & Presbyteri variis modis à Patribus comparantur.* 5.79
- Quinque Episcopi olim preferebantur. Cardinalibus non Episcopis.* 5.87
- Episcopi dicuntur servi suarum plebi.* 5.498
- Episcopi, Archiepiscopi & Primates, quare requirantur in civitatibus, & prouinciis.* 3.70
- An dari possit casus, ut omnes Episcopi in uno Concilio sint. 4.147. Vel ut omnes Ecclesia Pastores errare possint.* 4.271
- Quorū Episcopi requirantur ad generale Concilium.* 4.78
- Episcopi in Conciliis non sunt consiliarij, sed iudices.* 4.77
- An omnes Episcopi simul, siue Concilium, sint supra Papam.* 4.161
- Qui sunt veri Episcopi.* 4.304
- Heretici non sunt veri Episcopi.* 4.305
- Episcoporumne sit Ecclesia controvērsias dirimere. I. à pagina 216. & seq.*
- Episcopo proprio primum iudicium in causis.* 3.277. & 278
- Episcoporum honor, & praecellentia. 3.51. legitimus conuentus.* 4.148
- Episcoporum Africanorum coniunctio cum Romana Ecclesia.* 3.290
- Episcoporum confessus in Conciliis legitimis est verum iudicium, ipsiq; veri iudices.* 4.78
- Episcoporum successio in Romana Ecclesia.* 4.301
- Sine Episcopis Ecclesia esse non potest.* 4.302
- Episcopos veros esse Episcopos an nobis certo constet.* 4.243
- Episcoporum varia electio.* 4.306
- Episcoporum institutio siue electio.* 5.31. 34. 46. 48. 49. & 57.
- Ordinatio. 3.49. 14. 143. 144. 4.305. 5.25. 66. 73. & 78. Vocatio seu missio. 5. à pag. 25. item. 30. Vide infra v. Pastores & Ministri Ecclesia.*
- Episcoporum electio per sortes reprobatur.* 5.32
- Episcoporum electio non conuenit populo.* 5.35. & seq.
- Episcoporum doctrina vera vel falsa, quomodo iudicanda.* 5.41
- Episcoporum proprium est officium predicandi.* 5.64
- Episcoporum & Cardinalium comparatio.* 5.85
- Episco-*

<i>Episcoporum perfectio qualis esse debeat.</i>	5.189
<i>Argumentum insolubile contra hereticos ex successione & ordinatione Episcoporum.</i>	4.305
<i>Episcopis & sive consilium.</i>	3.60
<i>Episcopos non solum immediate sed etiam mediatae creat Pontifex.</i> 3.598. formula creandi Episcopos.	3.598
<i>Episcopos pares esse Presbyteris, Calvinus existimauit.</i> 3.57	
<i>In Episcopo munus sacrificandi, studium orationis, efficacia predicationis, cura pastoralis, cura pauperum, & administratio Sacramentorum.</i>	5.104
<i>In Episcopis duo considerantur, quod locum Christi teneant, & quod habeant potestatem ordinis & iurisdictionis.</i>	
4.243	
<i>Episcopatus Romanus quomodo & nus, & caput ceterorum.</i> 3.	
2.40	
<i>Episcopatus ambitione multi haresiarcha facti sunt.</i> 4.341.	
& seq.	
<i>Episcopatus dignitate magis grauantur homines.</i>	5.18
<i>Episcopatum inuiti suscepserunt Sancti, illumq; fugerunt.</i>	
5.211	
<i>Episcopatum nouorum institutio ad Romanum Pontificem pertinet.</i>	4.304
<i>Epistola decretales an numerentur inter Scripturas canonicas.</i>	4.160
<i>Epistola summorum Pontificum qua afferunt primatum Petri & successorum.</i>	3.225
<i>Erasmi errores de Christo.</i>	2. pag. 18
<i>Erasmi etiam testimonio, probatu omnes Ecclesias subiectas esse Apostolica & sedi. & hoc noto propter nonos hereticos, qui Erasmum habent pro oraculo.</i>	3.243
<i>Eremita & Cenobita.</i> 5.191. & de Eremitis fusse.	5.401
<i>Esdras Scriptura sacra fuit instaurator.</i> 1.104. 259. & 260	
<i>Inuenit nouas literas Hebraicas, eas scilicet quibus nunc scribitur.</i>	1.105
<i>Interpretabatur sacra Scripturam populo.</i>	1.174
<i>Esseni qui fuerint.</i>	5.199
<i>Essentia in creaturis non est idem, in Deo autem est idem.</i>	
<i>Essentia huius vocis fusca explicatio.</i>	2.45
	2.164
	<i>Essen.</i>

- Essentia in diuinis nec gignit nec gignitur.* 2.183. E 194
Essentia non est persona diuina formaliter. 2.183
Essentia in Deo habet se per modū termini communis. 2.205
Esther historia quo tempore contigerit. eius maritus quis. 1.35
Euan gelistis attribuunt heretici memoria lapsum. 1.28
Euan gelistarum propositum in describendis Euangelis. 2.153
Euan gelia quo idiomate conscripta. 1.118. E 130
Vera Euangelia noscuntur ex traditione. 2.269. E 272
Euan gelij predicatione in toto mundo ante aduentum Antichristi. 3.348
Euan geliorum libri nec plures nec pauciores quatuor esse debuerunt. 1.27. quomodo oppugnentur. 1.25
Euan gelium predicatum à Christo. 1.238
Euan gelium Ioannis quo tempore scriptum. 1.101
Euan gelium predicatum à Paulo. 1.222
Ad Euan gelij lectionem in Ecclesia accenduntur cerei. 7. 163. E 204
Eucharistia quo tempore debet sumi. 3.572
Eucharistia sacro sanctum sacrificium cessabit in persecutione Antichristi. 3.362
Eucharistia adoratio. 3.380
Eucharistia Sacramentum sub utraque specie an omnibus concedendum. 3.452. 4.145
Hereses contra Eucharistiam. 4.323. 324. Vide 3.538
Eucharistia Sacramentum circumdatur Angelis in Ecclesia. 7.309
Transubstantiatio panis E 3 Vini. 4.145
Signum habens coniunctum Christi corpus, sine verū Christi corpus ibi præsens existens frangitur E teritur: non tamen in se, sed in signo. 4.145
Dies festus corporis Domini. 7.380
Vinum aqua temperatum in calice offerendum. 3.503
Evidentia veritatis, E credibilitatis qua sit. 4.283
Eunomius reliquiarum cultum primus reprehendidit. 7.139
Eunomiani. 2.80
Eunuchi voluntarij. 5.218. 244. E 342
Eusebius Nicomediensis hereticus Arianus. 2.166
Eusebius Cæsariensis Arianis fauisse dicitur. 2.166
Eusebij auctoritas in dogmatibus parua est. 2.107
Eusebij

Eusebii locus lib. 2. hist. cap. 1. corruptus.	3.163
Eutychetis heres de Christo.	2.268
Euthimius errauit opinando animas iustorum non consenseret cœlum ante diem iudicij.	7.28. E 50
Ex, per, in, ha prepositiones quomodo tribuantur Patri, Filio, & Spiritui sancto.	2.106
Excommunicati sunt extra Ecclesiam.	4.205
Excommunicati occulti sunt de Ecclesia numero, non merito; de facto non de iure.	4.232
Excommunicationis pœna quæ sit.	4.207. 5.514
Exercitui comparatur Ecclesia.	3.67
Exhortationes spirituales, sive collationes.	1.184
Extrema misericordia.	1.257

F.

Fabula nomen interdum pro vera historia sumitur. Controversia 1.	Pag. 44
Fæmina, publicè docere, & alia officia peragere non possunt.	
3.55. Vide infra v. Mulier.	
Remedium pro fæminis nusquam ponit Scriptura.	1.268
Felicitas humana & Christiana.	5.438
Ferdinandus Imperator.	4.36
Florini heres.	4.316
Ferri candentis similitudo pro mysterio incarnationis.	2.291.
& 303	
Festi dies. Sententia hereticorum de festis. 7.357. mendacia & inopia illorum.	7.335. 7.336
Nullo modo licet Christianis Sabbathum Iudeorum aut alias ferias Testamenti Veteris obseruare.	7.345
Festa Christianorum non solum ratione ordinis, & politiae, sed etiam ratione mysterij celebrari, esse que dies festos verè aliis sanctiores, & partem quādam diuini cultus.	
7.347. argumenta hereticorum. 7.342. solutio.	349
Observationes certorum dicrum festorum recte præcipi in Ecclesia lege obligante in conscientia etiam citra contemptum & scandalum. 7.353. argumenta hereticorum.	
346. solutio.	355
Quanam opera diebus festis sint prohibita, & quā manda-	
ta.	7.353
	Non